

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

Циклова комісія загальноосвітніх дисциплін

Відділення: «Інженерно-агрономічне»

«Затверджую»

Заступник директора з навчальної роботи

_____ Д.В. Присяжнюк

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Громадянська освіта»

Групи: Е-21, Е-22

Загальна кількість годин за навчальним планом – 60

з них аудиторних -60

Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність:

G3 Електрична інженерія

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Мова навчання: українська

Робоча програма «Громадянська освіта»

Для студентів спеціальності:
G3 Електрична інженерія

Розробник: Ткачук Є.Й., спеціаліст вищої категорії, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми з Громадянської освіти (рівень стандарту) для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (Авторський колектив під керівництвом Мудрого М.М.), затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ № 698 від 03.08.2022 р.)

Робочу програму розглянуто на засіданні предметної (циклової) комісії загальноосвітніх дисциплін.
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова предметної (циклової) комісії _____ С.С. Качанюк
(підпис)

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету».

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова методичної ради _____ Д.В. Присяжнюк
(підпис)

Завідувач навчально-методичним кабінетом _____ Н.М. Кулик
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
<p>Загальна кількість годин - 60</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання:</p> <p>1 сем – 2 год</p> <p>2 сем – 2 год</p>	<p>Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво</p> <p>Спеціальність: G3 Електрична інженерія</p> <p>Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр</p>	Нормативна	
		Рік підготовки	
		2-й	
		Семестр	
		3	4
		всього	всього
		28	32
		З них:	
		лекції	
		24	26
		практичні	
		4	6
		Лекції	
		50 год	
Практичні, семінарські			
10 год			
Вид контролю			
залік			

2 Мета і завдання навчальної дисципліни курсу:

Метою громадянської освіти є цілеспрямована підготовка студентів до ефективного функціонування в системі демократичних суспільних відносин на основі соціальної взаємодії, громадянської участі та відповідальності. Мета реалізується через виконання таких завдань: 1) розвиток вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності, приналежність до української політичної нації, керується у власній поведінці морально етичними критеріями та почуттям відповідальності; 2) розвиток громадянської свідомості особистості, яка поціновує злагоду в суспільстві, почуття патріотизму та приналежність до свого народу, спільні історичні, політичні та культурні цінності своєї держави; 3) виховання поваги до людської гідності й дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, неупередженості, рівності; 4) формування громадянської компетентності студентів виявами якої є активна громадянська позиція, здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство та конструктивну взаємодію; 5) виховання толерантності, інклюзії та поваги до культурного різноманіття, різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми для досягнення суспільно значущих цілей; 6) розвиток політичної, правової, економічної, соціальної, культурної, медійної грамотності студента, гнучкості й адаптивності, комунікабельності, готовності до співпраці, здатності розв'язувати конфлікти й запобігати дискримінації. Теоретичні засади курсу складають основи філософських, психолого-педагогічних знань та сукупність практичних навичок і вмінь, необхідних для системного вивчення і розв'язання суспільно-педагогічних проблем; методологічні принципи (гуманізація та демократизація освітнього процесу; природовідповідність та свободовідповідність; системність; диференціація; міжпредметна інтеграція; наступність і безперервність; культуровідповідність; інтеркультурність), що є підґрунтям для конструювання змісту, вибору форм, методів і засобів навчання; сучасні філософські, психолого-педагогічні й методичні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, системний, міжпредметний, контекстний, загальношкільний).

В основу навчання студентів курсу покладений компетентнісний підхід, що корелюється з ключовими компетентностями, визначеними Законом України «Про освіту» та основами стандарту Нової української школи. Компетентнісний потенціал курсу (за ключовими компетентностями) № 3/ п Ключові компетентності

Компоненти Спілкування державною (і рідною, в разі відмінності) мовами Уміння: доступно і переконливо висловлювати власну думку, використовувати можливості мови для розкриття тем громадянської освіти; розпізнавати мовні засоби впливу, володіти техніками переконування; вести аргументовану полеміку на відповідну тематику; читати і розуміти перекладені та адаптовані українською літературною мовою першоджерела, авторські наукові публікації; створювати українською мовою (усно і письмово) тексти з громадянською тематики. Ставлення: повага до української як державної / рідної (у разі відмінності) мови, зацікавлення її розвитком, розуміння цінності кожної мови; толерантне ставлення до плюралізму думок. Спілкування іноземними мовами Уміння: читати і розуміти науково-публіцистичні та художні твори громадянсько-культурного змісту іноземною мовою; відбирати та використовувати інформацію про світ іноземними мовами; спілкуватися з однолітками з різних країн для взаємного обміну думками із суспільно значимих проблем. Ставлення: інтерес до різних сфер життєдіяльності українського суспільства, Європи і світу. Математична 3 компетентність Уміння: оперувати цифровими даними, математичними поняттями для пізнання і пояснення сучасних суспільно-політичних та економічних подій, явищ і процесів; перетворювати джерельну інформацію з однієї форми в іншу (графік, таблиця, схема, діаграма тощо), використовувати математичні символи; будувати логічні ланцюжки; використовувати статистичні матеріали у вивченні питань громадянської освіти. Ставлення: усвідомлення варіативності та значущості математичних методів у розв'язанні сучасних соціальних, політичних, економічних проблем і задач. Основні компетентності у природничих науках і технологіях Уміння: пояснювати та оцінювати вплив винаходів, науково технічного прогресу та нанотехнологій, діяльності людини на довкілля. Ставлення: відповідальність за осягове використання природних ресурсів, екологічний стан у місцевій громаді, в Україні й світі; готовність до розв'язання проблем, пов'язаних зі станом довкілля та сталим розвитком. Інформаційно-цифрова компетентність Уміння: використовувати цифрові технології для пошуку потрібної інформації, її нагромадження, перевірки і впорядкування; досліджувати суспільні проблеми за допомогою сучасних засобів, працювати з масивами даних, співпрацювати онлайн у навчальних, соціальних та наукових проєктах; створювати вербальні й візуальні (графіки, діаграми, фільми) тексти, мультимедійні презентації та поширювати їх; виявляти маніпуляції інформацією у процесі аналізу повідомлень мас медіа; виявляти джерела та авторів інформації, робити коректні посилання. Ставлення: повага до прав людини в віртуальному просторі, дотримання авторського права та принципів академічної доброчесності. Уміння вчитися 6 впродовж життя Уміння: визначати власні навчальні цілі, розвивати навички самоосвіти; аналізувати процес власного навчання, відстежувати інновації в науково-освітньому просторі; критично аналізувати й узагальнювати здобуті відомості й досвід, набувати нових компетентностей залежно від власних та суспільних потреб. Ставлення: розуміння соціальної ролі освіти, відкритість до сталого самонавчання, бажання ділитися знаннями з іншими, готовність до інновацій. Ініціативність і підприємливість Уміння: обирати дієві життєві стратегії; виявляти можливості й загрози для майбутньої професійної діяльності;

співпрацювати з іншими для загального блага громади; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемовини, володіти й розвивати в собі соціальну комунікабельність, мобільність, адаптивність, відповідальність. Ставлення: відповідальність за ухвалення виважених рішень щодо діяльності в суспільстві, ділова етика та чесність конкуренції. Соціальна та громадянська компетентності Уміння: активно слухати та спостерігати, брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ: політику, право, права людини, культуру, релігію, історію, мас медіа, економіку тощо. Ставлення: повага до людської гідності, повага до прав людини, визнання цінності демократії, справедливості, рівності й верховенства права; емпатія, відповідальність, активна громадянська позиція. Обізнаність та самовираження у сфері культури Уміння: розвивати власну національно-культурну ідентичність у сучасному полікультурному світі; окреслювати основні тенденції розвитку культури; зіставляти досягнення української культури з іншими культурами; виявляти вплив культури на людину та розвиток цивілізації. Ставлення: визнання цінності культурного багатоманіття; відкритість до інших культур, переконань та світогляду інших людей, повага і толерантність. Екологічна грамотність і здорове життя Уміння: змінювати навколишній світ засобами сучасних технологій без шкоди для довкілля й оточення; надавати допомогу собі й тим, хто її потребує; ухвалювати рішення, обмірковуючи альтернативи і прогнозуючи наслідки для свого здоров'я, добробуту й безпеки; вести активний спосіб життя, демонструвати рухові вміння й навички з фізичної культури та використовувати їх у різних життєвих ситуаціях. Ставлення: домінування гуманістичних принципів у світоглядній структурі суспільства, охорона навколишнього середовища, здоровий спосіб життя, відповідальне ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших людей. Громадянська освіта спрямована на розвиток громадянської компетентності студентів, як результату навчання у складі таких компетенцій: - соціально-комунікативна: вміння й навички спілкування та встановлення конструктивних відносин між людьми, діалогу і громадського обговорення суспільно значущих проблем; - інформаційно-медійна: вміння критично мислити; вміння шукати, аналізувати, оцінювати інформацію, критично оцінювати медіаповідомлення на основі аналізу джерел, соціальної ситуації; - розв'язання соціальних конфліктів, проблем: уміння розв'язувати соціальні суперечності; формування установки на толерантне розв'язання конфліктів; - відповідальний соціальний вибір й ухвалення рішень: готовність до ухвалення обґрунтованих рішень на основі усвідомленого й виваженого вибору; - громадянська участь: установка на відповідальну суспільну діяльність; навички участі в соціальних та політичних процесах.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання якості підготовки студентів з всесвітньої історії здійснюється в двох аспектах:

- рівень володіння теоретичними знаннями;
- здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності.

Відповідно до ступеня оволодіння зазначеними знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень студентів з інформатики, що відображено в таблиці і побудовано таким чином, що досягнення певного рівня навчальних досягнень передбачає, що усі вказані для попередніх рівнів знання, уміння і навички опановані студентом.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з громадянської освіти
I. Початковий	1	Студент (студентка) розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі.
	2	Студент (студентка) розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них.
	3	Студент (студентка) має фрагментарні знання при незначному загальному їх обсязі (менше половини навчального матеріалу) при відсутності сформованих умінь та навичок.
II. Середній	4	Студент (студентка) має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу може відтворити репродуктивно; може з допомогою викладача виконати просте навчальне завдання.
	5	Студент (студентка) має рівень знань вищий, ніж початковий; може з допомогою викладача відтворити значну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; має стійкі навички виконання елементарних дій з опрацювання даних.

	6	Студент (студентка) знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу і робити певні узагальнення; вміє за зразком виконати просте навчальне завдання; має стійкі навички виконання основних дій.
Ш. Достатній	7	Студент (студентка) вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні процеси, що відбуваються під час вирішення задач; вміє виконувати навчальні завдання, передбачені програмою.
	8	Студент (студентка) вміє аналізувати навчальний матеріал, в цілому самостійно застосовувати його на практиці; контролювати власну діяльність; самостійно виправити вказані викладачем помилки; самостійно визначити спосіб розв'язування навчальної задачі; вміє використовувати нормативну базу.
	9	Студент (студентка): вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; самостійно виконує передбачені програмою навчальні завдання; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання.
V. Високий	10	Знання, вміння і навички студента (студентки) повністю відповідають вимогам державної програми. Студент (студентка) володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні цілі власної навчальної діяльності, оцінює нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних цілей, судження його (її) логічні і достатньо обґрунтовані.
	11	Студент (студентка) володіє узагальненими знаннями з предмета; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; вміє виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою.
	12	Студент (студентка) має стійкі системні знання та продуктивно їх використовує; вміє вільно використовувати нормативну базу, історичні відомості для поповнення власних знань та розв'язування задач.

Засоби діагностики результатів навчання. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю:

- вибіркове усне опитування перед початком занять;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, індивідуальними завданнями;
- фронтальна перевірка домашніх завдань;
- автоматизоване тестове опитування;
- проблемні ситуації – створення ситуацій проблемного характеру;
- питання-репліки – виявлення причинно-наслідкових зв'язків;
- ситуаційні завдання – визначення відповіді згідно певної ситуації;
- питання репродуктивного характеру – визначення практичного значення подій, явищ, фактів тощо;
- інтерактивні завдання вікторинного та ігрового характеру;
- презентації проектів;
- реферати;
- презентації на визначену тему.

Форми підсумкового контролю:

- ДКР;
- ККР;
- залік

3. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	всього	у тому числі:					всього	у тому числі					
		л	сп	лаб.	прак. Інд	с.р.с.		л	сп	лаб.	д.к.р.	с.р.с.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	60	50	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
3	28	24	-	-	4	-							
4	32	26	-	-	6	-							

4. Тематичний план

№	Назва розділу (модуля), теми (змістові модулі)	Кількість годин					Навчально-метод. література	Засоби діагностики
		всього	у тому числі:					
			л	с,п	лаб.	пр. інд.		
III семестр								
1.	Тема 1. Що таке ідентичність. Ідентичність. Види ідентичності. Громадянська ідентичність. Змінний характер ідентичності. Самовизначення. Ідентифікація. Особиста гідність. Совість.	2	2					О1: ст. 2-8 О3: 2-7 Вступна лекція
2	Тема 2. Соціалізація особистості. Поняття соціалізації. Етапи соціалізації. Суб'єкти соціалізації. Соціалізація як ресурс формування громадянської ідентичності. Соціалізація в сім'ї.	2	2					О1: ст. 9-14 О3: 7-12

	Соціалізація серед однолітків. Молодіжні субкультури. Партнерські стосунки в сім'ї. Трансформація моделей сім'ї.								
3.	Тема 3. Самореалізація людини Самореалізація і розвиток. Індивідуальність особистості. Життєві цінності й пріоритети. Активна громадянська позиція. Мобільність і адаптивність людини. Креативність.	2	2					O1: ст. 15-21 O3: 12-19	Бесіда, робота з картою.
4.	Тема 4. Людська гідність і права людини Поняття людської гідності. Людська гідність – основа прав людини. Рівність і рівноправність.	2	2					O1: ст. 21-29 O3: 20-28	Самостійна робота
5.	Тема 5. Еволюція прав людини Поява та розвиток прав людини. Основоположні права і свободи людини. Класифікація прав людини. Борці за права людини.	2	2					O1: ст. 30-37 O3: 28-34	Усне опитування.
6.	Тема 6. Людина і держава Взаємовідносини «людина – держава». Верховенство права. Права і свободи людини та їх гарантування і захист державою.	2	2					O1: ст. 38-43 O2: 34-39	Опитування.
7.	Тема 7. Права дитини Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. Забезпечення та реалізація прав дитини в Україні.	2				2		O1: ст. 47-53 O2 ст : 42-51	Тестування
8.	Тема 8. Механізми захисту прав людини і прав дитини Порушення прав людини. Поняття механізмів захисту прав людини. Міжнародні та європейські механізми захисту прав людини. Національні механізми захисту прав людини, їх класифікація. Захист прав дитини. Тема 6. Права людини та права дитини в умовах збройного конфлікту. Забезпечення та захист прав людини та прав дитини в умовах збройного конфлікту. Міжнародне гуманітарне право.	2	2		-	-	-	O1: ст. 55-61 O3: 63-69	Усне опитування
9.	Тема 9. Соціокультурна багатоманітність Поняття суспільства. Соціальна структура суспільства. Соціальна згуртованість,	2		-	-	2	-	O1: ст. 70-77 O3: 70-78	Усне опитування

	солідарність і відповідальність. Соціальні цінності. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність.								
10.	Тема 10. Ефективна комунікація Роль спілкування в житті людини й суспільства. Вербальна й невербальна комунікація.	2	2		-	-		O1: ст. 77-84 O3: 80-86	Тестування
11.	Тема 11. Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти Поняття стереотипів і упереджень. Забобони. Шляхи подолання стереотипів. Поняття дискримінації. Основні форми та прояви дискримінації. Толерантність та інклюзія. Поняття конфлікту та його види. Стадії конфлікту. Війна як найжорсткіший прояв збройного конфлікту. Способи подолання конфліктів. Переговори і медіація. Консенсус і компроміс.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 86-90 O3: 95-100	Усне опитування
12.	Тема 12. Демократична держава Виникнення і зміст демократії. Демократичні цінності. Загрози для демократії. Демократичні інститути. Конституція та її призначення. Правова держава. Законодавча, виконавча та судова влада в демократичній державі. Вибори і референдум як інструменти демократії. Роль політичних партій в демократичній державі.	2	2		-	-	2	O1: ст. 101-110 O2 ст. : 86-97	Фронтальне опитування
13.	Тема 13. Громадянське суспільство Поняття громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства. Громадські організації. Інші форми самоорганізації громадян.	2	2		-	-	-	O1: ст. 110-112 O2 ст.: 100-109	Усне опитування
14.	Тема 14. Громада Поняття громади. Роль громади в житті людини, суспільства, держави. Реалізація та захист громадою своїх прав і законних інтересів. Участь громадян у розв'язанні проблем громади.	2	2		-	-	2	O1: ст. 115-121 O2 ст. : 110-123	Опитування

IV семестр									
15.	Тема 15. Громадянська участь Роль громадянина у демократизації суспільства. Демократичний громадянин. Громадянська позиція, активність та відповідальність. Волонтерство	2	2		-	-	-	O1: ст. 122-130 O2 ст. : 124-129	Усне опитування
16.	Тема 16. Коледж – простір демократії. Колежанська громада. Взаємодія студентів, викладачів, батьків, адміністрації. Врядкування та управління коледжу. Студентський парламент. Принципи та значення студентського самоврядування	2	2		-	-	-	O1: ст. 132- 137 O2 ст. : 130-138	Усне опитування
17	Тема 17. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання Свобода асоціацій. Дитячі й молодіжні об'єднання та рухи. Створення молодіжної громадської організації. Молодіжні соціальні проекти.	2	2		-	-	2	O1: ст. 140-147 O3 ст. : 144-150	Тестування. Сам.роб.
18	Тема 18. Комунікація, інформація, медіа. Поняття мас-медіа(медіа). Роль інформації та медіа в сучасному світі. Мас медіа, комунікація, аудиторія, медіатекст. Різновиди медіа (книга, преса, фото, радіо, кіно, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок) та їхній розвиток. Реклама	2		-	-	2	-	O1: ст. 150-162 O3 ст. : 154-167	Усне опитування
19	Тема 19. Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність. Свобода слова. Обмеження свободи слова. Баланс між свободою вираження поглядів та відповідальністю.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 170-179 O3 ст. : 170-186	Опитування. Творчі вправи.
20	Тема 20. Маніпулятивний вплив медіа Маніпуляції в медіапросторі. Як розпізнати фейкову інформацію, пропаганду, постправду. Роль медіа у провокуванні конфліктів та поширенні стереотипів. Що таке «мова ворожнечі» і як її розпізнати. Інформаційні війни.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 191-197 O2 ст. : 186-190	Усне опитування

21	Тема 21. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа Достовірність інформації в мас медіа. Джерела інформації. Факт та судження. Авторство медіатексту Стандарти подання інформації. Критичний аналіз медіатекстів. Інформаційна безпека та її складові.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 191-197 O2 ст. : 186-190	Усне опитування
22	Тема 22. Інтернет Приватність та конфіденційність у віртуальному світі. Цифрова ідентичність. Соціальні мережі. Права людини в Інтернеті. Безпека та етика поведінки у мережі. Кіберзлочинність. Кібератаки в умовах конфлікту: хто є ціллю. Особливості захисту прав дітей та молоді в Інтернеті.	2		-	-	2	-	O1: ст. 191-197 O2 ст. : 186-190	Усне опитування
23	Тема 23. Соціальні цілі економіки Економіка як сфера життя людей. Економічні потреби та блага. Процеси, що забезпечують задоволення потреб: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Учасники (суб'єкти) економічних відносин.	2	2		-	-	-	O1: ст. 197-203 O2 ст. : 200-205	Опитування
24	Тема 24. Сталий розвиток Обмеженість ресурсів. Необхідність раціонального та ефективного використання ресурсів. Вплив діяльності людини на довкілля.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 197-203 O2 ст. : 200-205	Опитування
25	Тема 25. Ринкова економіка Принципи ринкової економіки. Кругообіг в ринковій економіці. Попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Зміни попиту та пропозиції окремих товарів під час війни	2	2		-	-	2	O1: ст. 197-203 O2 ст. : 200-205	Усне опитування
26	Тема 26. Економіка домогосподарства. Домашнє господарство як власник і споживач. Поняття про раціональне споживання.	2			-	2	-	O1: ст. 203-209 O2 ст. : 208-210	Опитування

27	Тема 27. Підприємництво Підприємницька діяльність. Мета і соціальна відповідальність підприємця. Правовий захист бізнесу. Ринок праці Учасники ринку праці: роботодавці і наймані працівники. Поняття професії, спеціальності, кваліфікації працівника. Заробітна плата, як дохід найманого працівника. Трудові відносини під час війни: гарантії та зміни.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 203-209 O2 ст. : 208-210 O1: ст. 210-215 O2 ст. : 208-218	Усне опитування
28	Тема 28. Лобіювання інтересів та корупція Поняття лобізму. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції.	2	2	-	-	-	-	O1: ст. 197-203 O2 ст. : 200-205	Усне опитування
29	Тема 29. Інтеграція та глобалізація Поняття інтеграції та глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину.	2	2	-	-	-		O1: ст. 210-215 O2 ст. : 208-218	Опитування
30	Тема 30. Міжнародні відносини та міжнародне право Міжнародні відносини. Україна – член європейського та світового співтовариства Європейське і світове співробітництво. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо. Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС. Україна і НАТО: напрямки співпраці.	2	2					O1: ст. 215-220 O2 ст. : 2219-224 O1: ст. 221-229 O2 ст. : 226-237	
ВСЬОГО		60	50				10		

5. Теми практичних занять

№ З/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 7. Права дитини Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. Забезпечення та реалізація прав дитини в Україні.	2
2	Тема 9 Соціокультурна багатоманітність Поняття суспільства. Соціальна структура суспільства. Соціальна згуртованість, солідарність і відповідальність. Соціальні цінності. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність.	2
3	Тема 18. . Комунікація, інформація, медіа. Поняття мас-медіа(медіа). Роль інформації та медіа в сучасному світі. Мас медіа, комунікація, аудиторія, медіатекст. Різновиди медіа (книга, преса, фото, радіо, кіно, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок) та їхній розвиток. Реклама	2
4	Тема 22. Інтернет Приватність та конфіденційність у віртуальному світі. Цифрова ідентичність. Соціальні мережі. Права людини в Інтернеті. Безпека та етика поведінки у мережі. Кіберзлочинність. Кібератаки в умовах конфлікту: хто є ціллю. Особливості захисту прав дітей та молоді в Інтернеті.	2
5	Тема 26. Економіка домогосподарства. Домашнє господарство як власник і споживач. Поняття про раціональне споживання.	2
	Всього:	10

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бакка Т. В., Марголіна Л. В., Мелешенко Т. В. — К. : УОВЦ «Оріон», Інтегрований курс «Громадянська освіта» (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти 2018. — 240 с.
2. Вербицька П.В. , О. В. Волошенюк, Г. О. Горленко та ін. – Київ : освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Літера ЛТД, 2018. – 224 с
3. Гісем О. О. Г51 Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / О. О. Гісем, О. О.

Електронні ресурси

1. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини. укр/англ <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-nimateriali>
2. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і прав людини (скорочене видання) укр/рос/англ <http://ukr.theewc.org/Content/What-wedo/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali/>
3. "Хартія для всіх" (дитяче видання "Хартії") укр/рос/англ / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
4. Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини / <http://daccess\ods.un.org/access.nsf/Get?OpenAgent&DS=A/RES/66/137&Lang=>